

VARIA**Ks. WOJCIECH GUZEWICZ****BIBLIOGRAFIA PIŚMIENICTWA DUCHOWIEŃSTWA
DIECEZJI ELCKIEJ W LATACH 1992–2017
(KS. STANISŁAW STRĘKOWSKI,
KS. DARIUSZ ZALEWSKI)**

Dwóch księży diecezji elckiej posiadających stopnie naukowe zajmuje się szeroko rozumianą patrologią: ks. dr hab. Stanisław Strękowski i ks. dr Dariusz Zalewski. Zainteresowania naukowe oraz wysiłek badawczy obu kapłanów objawiają się w dziedzinie względnie mało znanej i z wielu względów trudnej, wymagającej różnorodnych umiejętności. Wystarczy tylko zwrócić uwagę na konieczność znajomości języków klasycznych, ale nie tylko. Obaj elccy kapłani swoje doktoraty napisali przecież i obronili na uniwersytetach rzymskich. Potrzebna jest w tej dziedzinie także głęboka wiedza historyczna w połączeniu ze znajomością specyficznych zagadnień teologicznych i filozoficznych oraz interdyscyplinarne kompetencje z zakresu historii kultury.

Przedmiotem patrologii jako dyscypliny naukowej jest dorobek myśli Ojców Kościoła, tj. autorytetów chrześcijańskich z pierwszych ośmiu wieków naszej ery. Na ten okres składają się fragmenty dwóch epok: ponad cztery stulecia starożytności, w tym jej schyłek, i ponad dwieście lat wczesnego średniowiecza. Współcześnie tamte czasy nierzadko przywoływane bywają jako mroczna doba ciemnoty i zacofania. Co ciekawego mogli bowiem wymyślić ludzie przekonani, że żyją na płaskiej Ziemi, której granice nie przekraczają Europy oraz obrzeży Afryki i Azji? Ludzie pozbawieni dzisiejszych zasobów wiedzy oraz współczesnych narzędzi komunikacji, zdani na własną pamięć oraz zapiski na zwierzęcej skórze. A jednak może właśnie te wszystkie niedogodności i ograniczenia przyczyniły się do powstania wspaniałych owoców ludzkiego ducha. Zachowane z tamtych czasów dzieła dotyczyły głównie dwóch zagadnień zaprzatających ówczesne umysły – mówiły o Bogu i o człowieku. Te rozważania wyrastały na cennej, żyznej glebie: pogańskiej myśli starożytnej Grecji, łączącej z nią tradycje Wschodu kulturze hellenistycznej, uniwersalizmie starożytnego Rzymu, judaizmie oraz witalności ludów barbarzyńskich, wdzierających się do ówczesnego cywilizowanego świata. Łącząc wymienione elementy, myśliciele ówczesni próbowali właściwie zrozumieć przesłanie Dobrej Nowiny Jezusa Chrystusa,

upowszechnione przez Jego uczniów. Warto zwrócić uwagę na rozległość czasową omawianej epoki – ok. 750 lat to dystans, jaki dzieli nas od urodzin św. Tomasza z Akwinu. Ile od XIII w. wydarzyło się w filozofii i teologii? To pokazuje, jak ogromny przedział czasu obejmują badania z zakresu patrologii.

W ciągu kilkuset lat mogło powstać bardzo dużo dzieł – i rzeczywiście dziesiątki osób zapisały w tym czasie tysiące kart pergaminu, głównie w języku łacińskim i grece klasycznej. Rozważali oni wiele szczegółowych kwestii, jak np. pochodzenie i natura zła, właściwości człowieka, w tym specyfika ludzkiej duszy i jej związek z ciałem oraz Bogiem, wiara, łaska, objawienie, oświecenie itp. Niektórzy myśliciele wykraczali poza oficjalne prawdy wiary, uznawani byli przez swych współczesnych za twórców herezji, ale zdarza się, że ich poglądy są obecnie odkrywane na nowo i reinterpretowane. To ciekawe, że rozkwit patrologii przypadł na wiek XX i rozwija się także w naszym stuleciu. Przejawem tego może być propozycja specjalizacji w zakresie patrologii na studiach w Instytucie Historii Kościoła i Patrologii KUL, obejmująca „trzy nurty przedmiotowo-badawcze:

1. Patrologia grecka – komplementarna problematyka związana z greckimi Ojcami Kościoła, agapetologia patrystyczna, teologia greckich Ojców Kościoła, aretologia patrystyczna, kaznodziejstwo Ojców Kościoła, zastosowanie myśli patrystycznej we współczesnym duszpasterstwie.

2. Patrologia łacińska – dzieje patrologii łacińskiej, łacińscy Ojcowie Kościoła, pastoralny aspekt patrologii, liturgia i hagiografia patrystyczna, pedagogika patrystyczna, eklezjologia patrystyczna, Kościół w społeczeństwie pluralistycznym doby patrystycznej.

3. Teologia i literatura patrystyczna – myśl teologiczna Ojców Kościoła, teologia kapłaństwa doby patrystycznej, egzegeza szkoły aleksandryjskiej, patrystyczna teologia duchowości, recepcja antycznej myśli greckiej w literaturze patrystycznej, chrystologia, trynitologia i eschatologia patrystyczna, herezje wczesnochrześcijańskie i reakcja Ojców Kościoła”.

KS. STANISŁAW STRĘKOWSKI

I. Biogram

Urodził się 6 listopada 1964 r. w Sejnach. W 1983 r. wstąpił do seminarium duchownego w Łomży, które ukończył w 1989 r., przyjmując święcenia kapłańskie. Dalej pracował jako wikariusz w Kuleszach i Janówce. Od 1 października 1990 r. rozpoczął studia specjalistyczne z zakresu historii literatury chrześcijańskiej i klasycznej w Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim w Rzymie. 14 maja 1992 r. inkardynował się do diecezji ełckiej. Po powrocie ze studiów (1995) był m.in. prefektem i wykładowcą języka greckiego, języka łacińskiego i patrologii w WSD w Ełku. W latach 2004–2005 był rezydentem parafii pw. św. Aleksandra w Suwałkach, a następnie rezydentem parafii pw. św. Wojciecha w Ełku (2006–2008). Od 2008 r. piastował urząd delegata biskupa ełckiego

do spraw misji oraz dyrektora Papieskich Dziel Misyjnych w diecezji ełckiej. W 2008 r. został proboszczem parafii w Grabniku, a w 2016 r. proboszczem parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Orzyszu. Wykładał bądź też nadal wykłada m.in. w Kolegium Katechetycznym w Ełku, Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku – Filia w Ełku oraz w UKSW.

II. Zdobyte tytuły i stopnie naukowe

Licencjat (historia literatury klasycznej i chrześcijańskiej):

„*Hagiasmos*” w listach św. Pawła i egzegezie Tertuliana – Rzym, Papieski Uniwersytet Salezjański 1992; promotor: ks. prof. Biagio Amata SDB.

Doktorat (historia literatury klasycznej i chrześcijańskiej):

De apologeticis argumentis religiosae libertatis apud Tertullianum – Rzym, Papieski Uniwersytet Salezjański 1995; promotor: ks. prof. Enrico dal Covolo SDB.

Habilitacja (nauki humanistyczne, historia):

Książka habilitacyjna: *Sofiologia św. Grzegorza z Nyssy. Elementy teologii trynitarniej i antropologii w Homiliach do Pieśni nad Pieśniami* – Warszawa, UKSW 2007; recenzenci w przewodzie habilitacyjnym: ks. prof. dr hab. Augustyn Eckmann (KUL), ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor (UŚ), ks. dr hab. Antoni Żurek, prof. PAT, ks. dr hab. Józef Naumowicz, prof. UKSW.

III. Wykaz publikacji

Książki i druki samodzielne:

1. *De apologeticis argumentis religiosae libertatis apud Tertullianum*, Roma 1995, ss. 92 (estratto).
2. *Sofiologia św. Grzegorza z Nyssy. Elementy teologii trynitarniej i antropologii w Homiliach do Pieśni nad Pieśniami*, WAM, Kraków 2006, ss. 396.
Rec. A. Eckmann, „Vox Patrum” 27(2007), t. 50–51, s. 660–663; W. Myszor, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 42(2009), z. 1, s. 244–248.
3. *Argumentacja apologetyczna koncepcji małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej w pierwszych trzech wiekach*, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2016, ss. 444.

Redakcja i współredakcja prac zbiorowych:

1. *Judeochrześcijańskie elementy w literaturze patrystycznej. Materiały Sympozjum Patrystycznego 16.10.1997*, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 13, Warszawa 1998, ss. 77 [współredakcja].
2. *Kobieta w starożytności chrześcijańskiej. Materiały Sympozjum Patrystycznego 22.10.1998 ATK*, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 14, Warszawa 1999, ss. 97 [współredakcja].
3. *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej*, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 15, Warszawa 2001, ss. 305 [współredakcja].

4. *Veni Sancte Spiritus. Księga pamiątkowa poświęcona księdzu biskupowi Jerzemu Mazurowi*, Ełk 2013, ss. 562 [współredakcja].
5. *Chrześcijańskie świadectwo wczoraj i dziś*, Ełk 2013, ss. 320 [współredakcja].
6. *In rebus divinis atque humanis servire. Niektóre aspekty służby w rzeczywistości Boskiej i ludzkiej*, Ełk 2014, ss. 516 [współredakcja].
7. *Wsparcie rodziny wyzwaniem dla społeczeństwa i Kościoła*, Ełk 2016, ss. 336 [współredakcja].

Redakcja i współredakcja czasopism naukowych:

1. „Lux veritatis” 1(1999), ss. 312 [redaktor naczelny].
2. „Ełckie Studia Teologiczne” 1(2000) – 3(2002) [redaktor naczelny].
3. „Ełckie Studia Teologiczne” 4(2003) – 6(2005) [współredaktor].

Artykuły naukowe:

1. *Wolność osobista według Tertuliana*, „Studia Teologiczne” 14(1996), s. 175–179.
2. *Literatura judeochrześcijańska: kryterium chronologii i gatunków literackich*, w: *Elementy judeochrześcijańskie w literaturze patrystycznej*, pod red. I. Salamonowicz-Górskiej, T. Skibińskiego, S. Strękowski, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 13, Warszawa 1998, s. 21–35.
3. *Wolność Boga według Tertuliana. Uwagi literackie*, „Studia Teologiczne” 16(1998), s. 185–201.
4. *Makryna Młodsza – mistrzyni życia duchowego według św. Grzegorza z Nyssy*, w: *Kobieta w starożytności chrześcijańskiej*, pod red. I. Salamonowicz-Górskiej, T. Skibińskiego, S. Strękowski, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 14, Warszawa 1999, s. 43–52.
5. *Wezwanie do nawrócenia u apologetów chrześcijańskich*, „Lux Veritatis” 1(1999), s. 184–195.
6. *Pierwsza łacińska terminologia teologii wcielenia u Tertuliana*, „Vox Patrum” 20(2000), z. 38–39, s. 93–105.
7. *Wcielenie Syna Bożego w utworach św. Grzegorza z Nyssy*, „Vox Patrum” 20(2000), z. 38–39, s. 199–212.
8. *Imperium Rzymskie w koncepcjach historiozoficznych Tertuliana*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej*, pod red. J. Naumowicza, I. Salamonowicz-Górskiej, S. Strękowski, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 15, Warszawa 2001, s. 177–190.
9. *Ojcostwo Boże a skończoność i niedoskonałość ludzka w „Homiliach do modlitwy Ojciec nasz” św. Grzegorza z Nyssy*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej*, pod red. J. Naumowicza, I. Salamonowicz-Górskiej, S. Strękowski, „Studia Antiquitatis Christianae”, t. 15, Warszawa 2001, s. 75–86.
10. *Wolność człowieka w aspekcie moralnym i ascetycznym według Tertuliana. Uwagi literackie*, „Saeculum Christianum” 8(2001), nr 1, s. 15–22.
11. *Godność ciała w polemice Tertuliana przeciwko poglądom filozofów greckich na podstawie „De resurrectione mortuorum”*, „Vox Patrum” 22(2002), z. 42–43, s. 377–390.

12. *Świeccy w kształtowaniu kultury i duchowości chrześcijańskiej według św. Grzegorza z Nyssy*, „Vox Patrum” 22(2002), z. 42–43, s. 219–221.
13. *La santificazione in Tertulliano*, „Studia Ełckie” 8(2006), s. 221–243.
14. *Wolność (parrhesia) jako ostateczne odbudowanie podobieństwa Bożego w człowieku według św. Grzegorza z Nyssy*, „Studia Ełckie” 8(2006), s. 205–219.
15. *Wychowanie dzieci – najważniejszym zadaniem rodziców według Jana Chryzostoma*, „Vox Patrum” 29(2009), z. 53–54, s. 407–420.
16. *Św. Hieronim – patron tłumaczy i interpretatorów oraz prekursor współczesnej translatoryki*, w: *Edukacja dla przyszłości*, pod red. M. Szafrąńskiego, M. Turskiej, t. VII, Białystok 2010, s. 9–22.
17. *Zgromadzenia zakonne w diecezji ełckiej w latach 1992–2012*, w: *„Przeszłość jest to dziś, tylko cokolwiek dalej”. 20. rocznica powstania diecezji ełckiej*, pod red. W. Guzewicza, Ełk 2012, s. 209–225.
18. *„Pieśń nad pieśniami” w interpretacji Aponiusza*, „Vox Patrum” 32(2012), z. 57, s. 601–612.
19. *Wiara i miłość fundamentem świadectwa według św. Ignacego z Antiochii*, w: *Veni Sancte Spiritus. Księga pamiątkowa poświęcona księdzu biskupowi Jerzemu Mazurowi*, pod red. W. Guzewicza, S. Strękowskiemu, Ełk 2013, s. 363–379.
20. *Rola męczeństwa w propagowaniu wiary chrześcijańskiej w pierwszych trzech wiekach*, w: *Chrześcijańskie świadectwo wczoraj i dziś*, pod red. W. Guzewicza i in., Ełk 2013, s. 6–86.
21. *Troska o czystość wiary w rodzinie i wspólnotach eklezjalnych według św. Grzegorza z Nyssy*, „Studia Ełckie” 15(2013), s. 349–367.
22. *Misje u Ojców Kościoła III wieku*, w: *Początki doktrynalne misji*, pod red. L. Faśa, Misyjne Seminarium Duchowne Księży Werbistów, Pieniężno 2013, s. 211–229.
23. *Pojednanie w rodzinie na podstawie Pasterza Hermasa*, „Studia nad Rodziną” 17(2014), nr 1, s. 7–24.
24. *Niektóre aspekty służby w starożytnym Rzymie i w chrześcijaństwie I–II wieku*, w: *In rebus divinis atque humanis servire. Niektóre aspekty służby w rzeczywistości Boskiej i ludzkiej*, pod red. W. Guzewicza, A. Mikuckiego, S. Strękowskiemu, Ełk 2014, s. 45–76.
25. *Bojaźń Boża jako fundament relacji rodzinnych i wspólnotowych w świetle pisma Ojców Apostolskich*, w: *Bene merenti laus. Księdzu Infułatowi Janowi Sołowianiukowi w 70-tą rocznicę urodzin*, pod red. A. M. Filipowicza, „Episteme” 110(2015), s. 287–310.
26. *Troska o czystość wiary w rodzinie i wspólnotach eklezjalnych na podstawie pism św. Grzegorza z Nazjanzu*, „Studia Ełckie” 17(2015), nr 1, s. 173–190.
27. *Godność małżeństwa i rodziny w pismach chrześcijańskich I–II wieku*, w: *Rodzina podstawowe dobro ludzkości. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Doktorowi Władysławowi Szewczykowi*, pod red. J. Młyńskiego, A. Regulskiej, Tarnów 2015, s. 31–48.

28. *Troska pasterza i wspólnoty kościelnej w Kartaginie o rodzinę w pierwszej połowie III wieku*, w: *Wsparcie rodziny wyzwaniem dla społeczeństwa i Kościoła*, pod red. W. Guzewicza i in., Elk 2016, s. 249–272.
29. *Odpowiedzialność rodziców chrześcijańskich za moralno-religijne wychowanie dzieci w I–II wieku*, „Civitas et Lex” 4(2016), s. 55–66.
30. *Prorodzinne i prospołeczne postawy i działania chrześcijan w świecie jako wkład w budowanie dobra wspólnego w I–III wieku*, „Civitas et Lex” 4(2017), s. 65–78.

Artykuły popularnonaukowe:

1. *Kim są „Ojcowie Kościoła”?*, „Martyria” 4(1996), s. 12.
2. *Tradycja a Ojcowie Kościoła*, „Martyria” 6(1996), s. 22–23.
3. *Tydzień Misyjny*, „Martyria” 10(2007), s. 12.
4. *Tajemnica Trójcy Świętej*, „Martyria” 6(2007), s. 16.

Recenzje i omówienia:

1. N. Widok, *Akomodacja misyjna w teorii i praktyce Klemensa Aleksandryjskiego*, Opole 1992, „Salesianum” 57(1995), z. 3, s. 566–567.
2. M. Simonetti, *Ortodossia ed eresia tra I e II secolo*, Messina 1994, „Studia Teologiczne” 14(1996), s. 390–391.
3. Y. Spiteris, *La vita cristiana esperienza di liberta nella tradizione del cristianesimo orientale*, Bologna 1994, „Studia Teologiczne” 14(1996), s. 389–390.
4. R. Markus, *La fine della cristianita antica*, Roma 1996, „Lux Veritatis” 1(1999), s. 290–291.
5. S. Klonowicz, *„Victoria Deorum siue ueri Herois educatio*, Warszawa 1995, „Lux Veritatis” 1(1999), s. 291–292.
6. W. Turek, *La speranza in Tertulliano*, Roma 1997, „Lux Veritatis” 1(1999), s. 292–294.
7. G. Ferro Garel, Gregorio di Nissa, *L’Esperienza mistica, il simbolismo, il progresso spirituale*, Torino 2004, „Studia Elckie” 8(2006), s. 281–283.
8. C. Moreschini, *Introduzione a Basilio il Grande*, Brescia 2005, „Studia Elckie” 8(2006), s. 304–306.
9. M. Radziłowicz, *Elcki samorząd miejski w latach 1990–2010, Olsztyn 2012* [mps BUWM], „Studia Elckie” 15(2013), s. 257–263.

Recenzje wydawnicze:

1. *Wierny Bogu, bliski ludziom. Ks. Włodzimierz Wincenty Wielgat (1927–2011)*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, pod red. W. Guzewicza, M. Radziłowicza, Elk 2013, ss. 276.
2. W. Guzewicz, *Historia parafii i kościoła w Skarżynie*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Elk 2014, ss. 228.
3. W. Guzewicz, *Leksykon prasy katolickiej diecezji elckiej*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Elk 2015, ss. 183.
4. W. Guzewicz, *„Powiedz ludziom, niech więcej nie płaczą...”. Słownik biograficzny zmarłych księży diecezji elckiej (1992–2017)*, Wydawnictwo Diecezjalne Adalbertinum, Elk 2017, ss. 93.

Inne:

1. *Sprawozdanie z Sympozjum zorganizowanego w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w dniu 17 października 1996 na temat: „Gnostycyzm antyczny i współczesna neognoza”, „Saeculum Christianum”* 4(1997), nr 1, s. 215–220 przedruk: „Collectanea Theologica” 67(1997), nr 1, s. 124–130 [współautor].
2. Współpracownik redakcji „Episteme” w latach 1998–2017.

IV. Bibliografia

Wyższe Seminarium Duchowne w Ełku. Historia, wykładowcy i ich publikacje w latach 1992–2005, pod red. W. Kalinowskiego, Ełk 2006, s. 286–288; *Schematyzm diecezji ełckiej 2012*, pod red. A. Skowrońskiego i in., Ełk 2012, s. 733; W. Guzewicz, *Katalog duchowieństwa diecezji ełckiej. Zmiany administracyjno-personalne w latach 1992–2017*, Ełk 2018; tenże, *Wkład duchowieństwa diecezji ełckiej w rozwój intelektualny Polski i regionu (Część 1: Dorobek piśmienniczy)*, „Studia Ełckie” 20(2018), nr 2, s. 205–219; M. Sieńkowski, *Bibliografia czasopisma naukowego diecezji ełckiej „Studia Ełckie” 1999–2018: artykuły naukowe*, „Studia Ełckie” 21(2019), nr 1, s. 133–163.

KS. DARIUSZ ZALEWSKI**I. Biogram**

Urodził się 29 stycznia 1974 r. w Augustowie. Po zdaniu matury (1994) wstąpił do WSD w Ełku. Świecenia kapłańskie przyjął 20 maja 2000 r. Przez pierwszy rok kapłaństwa pracował jako wikariusz w parafii pw. św. Mikołaja w Mikołajkach. W latach 2001–2008 odbył studia specjalistyczne z zakresu patrystyki w Papieskim Uniwersytecie Laterańskim w Rzymie. Po powrocie do diecezji był m.in. rzecznikiem i notariuszem kurii biskupiej, wizytatorem, wicekanclerzem kurii, wykładowcą, prefektem, a następnie ojcem duchownym w WSD w Ełku. 19 lutego 2016 r. został mianowany proboszczem parafii pw. bł. Karoliny Kózkówny w Ełku.

II. Zdobyte tytuły i stopnie naukowe**Magisterium (teologia):**

Prawda jako motyw nawrócenia na chrześcijaństwo w pismach Tertuliana – Warszawa, UKSW 2000; promotor: ks. dr Stanisław Strękowski.

Doktorat (patrystyka):

La struttura della Chiesa Africana negli scritti di Tertulliano – Rzym, Papieski Uniwersytet Laterański 2011; promotor: prof. Jeronimo Leal; recenzenci: prof. Paolo Siniscalco, prof. Emanuela Prinzivalli.

III. Wykaz publikacji

Książki i druki samodzielne:

1. *La struttura della Chiesa Africana negli scritti di Tertulliano*, Roma 2011, ss. 137 (estratto).

Współredakcja prac zbiorowych:

1. *Schematyzm diecezji ełckiej 2012*, Ełk 2012, ss. 828.

Artykuły naukowe:

1. *Idea „contemptus mundi” u Euchariusza z Lyonu*, „Vox Patrum” 32(2012), t. 57, s. 793–805.
2. *Koncepcja dzieła misyjnego u Ojców Kościoła w II wieku*, w: *Początki doktrynalne misji*, pod red. L. Fąsa, Misyjne Seminarium Duchowne Księży Werbistów, Pieniężno 2013, s. 197–210.
3. *Formy świadectwa chrześcijańskiego w początkach ruchu monastycznego*, w: *Chrześcijańskie świadectwo wczoraj i dziś*, pod red. W. Guzewicza, M. Radziłowicza, S. Strękowski, Wyd. Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2013, s. 87–103.
4. *Zagadnienie służby wojskowej w pismach Tertuliana*, w: *In rebus divinis atque humanis servire. Niektóre aspekty służby w rzeczywistości Boskiej i ludzkiej*, pod red. W. Guzewicza, A. Mikuckiego, S. Strękowski, Wyd. Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2014, s. 197–216.
5. *Pozycja biskupa we wspólnocie kościelnej na podstawie pism Tertuliana*, w: *Veni Sancte Spiritus. Księga pamiątkowa poświęcona Księdzu Biskupowi Jerzemu Mazurowi*, pod red. W. Guzewicza, S. Strękowski, Wyd. Diecezjalne Adalbertinum, Ełk 2013, s. 503–519.
6. *Domus ecclesiae – chrześcijańskie miejsce kultu*, „Studia Ełckie” 17(2015), nr 2, s. 139–148.
7. *Znaczenie instytucji wdów w odniesieniu do stanu dziewic w pierwszych wiekach Kościoła*, „Vox Patrum” 35(2016), t. 64, s. 595–613.
8. *Kobiety u Tertuliana w kontekście historii zbawienia*, „Vox Patrum” 36(2016), t. 64, s. 57–69.

Artykuły popularnonaukowe:

1. *Co robię z moim życiem?*, „Martyria” 4(2009), s. 11.
2. *Aby być wolnym, trzeba żyć w prawdzie*, „Martyria” 2(2010), s. 13.
3. *Kapłańskie rekolekcje w drodze*, „Martyria” 6(2010), s. 5.
4. *Tak trudno uwierzyć w Zmartwychwstanie*, „Martyria” 3(2013), s. 8, 17.
5. *Miejsce ślubu*, „Martyria” 12(2016), s. 23.

Biografie:

1. *Śp. ks. prał. Stanisław Antoni Nowak*, „Martyria” 10(2010), s. 12.
2. *Śp. ks. kan. Ryszard Łąpieś*, „Martyria” 9(2014), s. 14.

Inne:

1. Wiele tekstów o charakterze informacyjnym, duszpastersko-pastoralnym i popularnonaukowym w Internecie (strona diecezji ełckiej).

IV. Bibliografia

Schematyzm diecezji ełckiej 2012, pod red. A. Skowrońskiego i in., Ełk 2012, s. 750; W. Guzewicz, *Katalog duchowieństwa diecezji ełckiej. Zmiany administracyjno-personalne w latach 1992–2017*, Ełk 2018; tenże, *Wkład duchowieństwa diecezji ełckiej w rozwój intelektualny Polski i regionu (Część 1: Dorobek piśmienniczy)*, „Studia Ełckie” 20(2018), nr 2, s. 205–219.

BIBLIOGRAFIA

- Guzewicz W., *Bibliografia Ełckich Studiów Teologicznych*. Tomy 1–6 (2000–2006), „Studia Ełckie” 9(2007), s. 351–362.
- Guzewicz W., *Katalog duchowieństwa diecezji ełckiej. Zmiany administracyjno-personalne w latach 1992–2017*, Ełk 2018.
- Guzewicz W., *Wkład duchowieństwa diecezji ełckiej w rozwój intelektualny Polski i regionu (Część 1: Dorobek piśmienniczy)*, „Studia Ełckie” 20(2018), nr 2, s. 205–219.
- Guzewicz W., *Wkład duchowieństwa diecezji ełckiej w rozwój intelektualny Polski i regionu (Część 2: Stopnie i tytuły oraz czasopisma naukowe)*, „Studia Ełckie”, 20(2018), nr 3, s. 319–327.
- Schematyzm diecezji ełckiej 2012*, pod red. A. Skowrońskiego i in., Ełk 2012.
- Sieńkowski M., *Bibliografia czasopisma naukowego diecezji ełckiej „Studia Ełckie” 1999–2018: artykuły naukowe*, „Studia Ełckie” 21(2019), nr 1, s. 133–163.
- Sieńkowski M., *Bibliografia czasopisma naukowego diecezji ełckiej „Studia Ełckie” 1999–2018: materiały, recenzje, sprawozdania, Od Redakcji, miscellanea*, „Studia Ełckie” 21(2019), nr 1, s. 165–183.

BIBLIOGRAPHY OF THE LITERATURE OF THE CLERGY OF THE EŁK DIOCESE IN 1992–2017 (STANISŁAW STRĘKOWSKI, DARIUSZ ZALEWSKI)

SUMMARY

The article presents the literary achievements of two priests from the Ełk diocese: Stanisław Strękowski and Dariusz Zalewski. They both represent the discipline of patrology. The bibliography of the printed works published here was brought to 2017.

KEY WORDS: Bibliography, Ełk diocese, Stanisław Strękowski, Dariusz Zalewski.

